

Роттердам, 24 жовтня 2023

Глобальний бриф - Взаємодія з Водою

ПАНОРАМА УКРАЇНИ: ВІДБУДОВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Хоч в Україні зараз і триває нищівна, здавалося б, нескінченна війна, проте це не означає, що ми *не* повинні думати про відбудову. Навпаки, вже зараз потрібно починати цілісну відбудову України. Принаймні, щоб дати вкрай необхідне відчуття надії, людської гідності та самовдосконалення.

З ймовірністю того, що російське вторгнення не буде вирішено найближчим часом, відновлення потрібно буде розпочати під час війни – у складних та невизначених умовах. Тому складання планів, створення достатнього потенціалу для реалізації та проведення необхідних законодавчих реформ вимагатиме більше часу та обговорень, ніж зазвичай. Але якщо ми розпочнемо наполегливу роботу зараз, ми зможемо розпочати процес фактичної відбудови раніше, ніж пізніше.

ВЗАЄМОДІЯ З ВОДОЮ

6 червня 2023 року на півдні України було зруйновано Каховську дамбу, що спричинило масштабну повінь у нижній частині р. Дніпро та осушення Каховського верхнього водосховища. Ця екологічна, гуманітарна та економічна катастрофа вплинула на багато міст, містечок і сіл у дельті річки Дніпро і впливатиме ще багато років.

Незалежно від того, чи це ландшафт, господарське угіддя, місто, мікрорайон чи окремих будинок – метаболізм міста, як і людський, функціонує та пов'язаний з водою. Ця катастрофа нагадує нам, що забудоване та незабудоване середовище (фізично) сформовано величезними та складними зв'язками з водою та її екологією. До того ж вода має символічне ефемерне значення в культурі, міфології та просторовій ідентичності.

Належне управління водними ресурсами є життєво важливим і має враховувати екологію, адаптацію до клімату, пом'якшення наслідків повеней та біорізноманіття, щоб зробити Україну більш стійкою до майбутніх викликів. По суті, відбудова України має бути комплексною та стійкою до кліматичних змін із сильним акцентом на майбутніх стратегіях взаємодії із водою.

КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРОГРАМА

З 27 листопада по 1 грудня IABR запрошує державних та міжнародних проєктувальників, муніципалітети та експертів з водних ресурсів до Роттердама для роботи над питаннями, які пов'язані з водою, у контексті процесу відбудови України.

Воркшоп «Панорама України: Взаємодія з водою» - це міждисциплінарна програма тривалістю тиждень, яка включає надихаючі лекції від провідних експертів з питань, пов'язаних з водою (від дизайну до технологій, від екології до перспектив управління), екскурсії до відповідних проєктів і практик і, звичайно, детальні дизайнерські майстерні.

Протягом воркшопу міжнародні та міждисциплінарні команди разом будуть інтенсивно працювати над декількома тематичними прикладами, які розміщені в Україні – в оточенні, яке надихає, поруч із експертами та колегами з усього світу. П'ять груп учасників розглянуть один з кейсів через призму наступних підтем, які пов'язані з відбудовою та реконструкцією нижньої дельти р. Дніпро:

- Рівноправний доступ до питної води
- Вода як стійке джерело енергії
- Забезпеченість водою для потреб сільського господарства та промисловості
- Вода в регіональних екосистемах
- Вода у контексті адаптації до змін клімату (внутрішні води + річка + море)
- Вода як носій соціокультурних просторових ідентичностей
- Комплексне врядування водними ресурсами (від міжнародного, державного до регіонального та місцевого масштабів)

Архітектурні та дизайнерські рішення у даних кейсів будуть орієнтуватися на людський масштаб. Теми та відповідні дослідження розглядатимуться на національному, регіональному та місцевому рівнях із різними часовими аспектами (коротко-, середньо- та довгострокові стратегії). У такий спосіб, кейси та проєктні пропозиції разом сформуєть дослідження нагальних потреб українських регіонів, не випускаючи з уваги довгострокове (міське) планування, цілі сталого розвитку та стратегії адаптації до клімату для перспективи України – соціально-орієнтованої та екологічно стійкої.

Дизайнери, архітектори та експерти з України та Нідерландів разом із місцевими стейкхолдерами з різних муніципалітетів допоможуть усім учасникам зрозуміти конкретні та поточні потреби, контексти та питання щодо України. Дизайнери завдяки своїм дослідницьким та аналітичним навичкам та сили (дизайнерської) уяви допоможуть візуалізувати те, як просторовий дизайн та архітектура, урбаністика та ландшафтна архітектура можуть внести свій вклад у відбудову, а також сформуєть відповідні висновки щодо розглянутих питань. Результати п'яти досліджень будуть колективно представлені та обговорені. Воркшоп «*Панорама України: Робота з водою*» буде слугувати інкубатором комплексних концепцій щодо відбудови України та поштовхом до співпраці між міжнародними дизайнерами, експертами з водних ресурсів та людьми, які спеціалізуються на інноваційному управлінні.

Здобуті уроки, підходи, стратегії та пропозиції (проєктних) рішень, розроблені під час воркшопу, будуть доступними для використання в інших регіонах, адже вода є глобальним та планетарним питанням.

ЧОМУ СПІВПРАЦЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РОТТЕРДАМОМ, НІДЕРЛАНДИ?

Комплексна відбудова не означає, що повернення має бути до ситуації до війни, проте відбудова України має здійснюватися у такий спосіб, щоб країна враховувала останні цілі сталого розвитку та досягнення у сфері технологій, отримані шляхом використання найкращих творчих практик проєктування, інновацій та стратегій управління – Україна має бути відбудованою як *стале* та *стійке* суспільство.

Нідерланди, зокрема Роттердам, мають довгу історію роботи з реконструкцією та управлінням водними ресурсами, а також те, як ці дві сфери взаємопов'язані. Під час Другої світової війни місто Роттердам зазнало сильних бомбардувань. 1 лютого 1953 року південний захід Нідерландів зазнав сильної повені через шторм. В обох випадках підхід полягав не в реконструкції *того, що було*, а в тому, щоб *відбудувати краще*. Роттердам став тим надихаючим прикладом сучасного міста, яким його уявляли в 1940-х, 50-х і 60-х роках. Нідерландський 'Delta works' є прикладом комплексної інфраструктури та управління водними ресурсами. Нещодавно Нідерланди перемістили фокус своєї політики з «контролю за водою» на роботу з «водою та ґрунтом як керівними принципами» у просторовому плануванні: навчитися взаємно ставитися, в екологічний спосіб – *жити з водою* та шукати оновлений взаємозв'язок між тим, що відбувається під нашими ландшафтами та що побудовано на них. Під час воркшопу

спільними зусиллями учасників з усього світу ми розробимо перспективні концепції для української дельти р. Дніпро. На додачу, воркшоп є місцем для обміну досвідом та знаннями.

Враховуючи життєву необхідність води в процесі відбудови України та всесвітньо відомий досвід Нідерландів у питаннях, пов'язаних з водою – як із точки зору технічних рішень, так і управління та дизайну – результатом воркшопу стануть надихаючі, цілісні та перспективні у майбутньому ідеї про соціо-екологічно та кліматично стійке майбутнє України. Оскільки плану на найближче майбутнє немає, ми будемо вчитися разом і один від одного.

РЕЗУЛЬТАТИ

Після активного та надихаючого тижня учасники презентують свої результати в останній день (п'ятниця, 1 грудня). Ми прагнемо мати різні просторові проекти та бачення для конкретних частин району Каховської дамби, як у різних просторових масштабах, так і з різним часовим характером, на додачу до більш стратегічних планів управління водними ресурсами.

Результати включатимуть часові рамки, розповіді, замальовки та роздуми про отримані уроки. Мета полягає в інтеграції цих проектів в онлайн-карту всього регіону для обміну знаннями та архівування. Отже, ми будемо спільно розробляти будівельні блоки для української та глобальної спільноти, що борються з проблемами управління водними ресурсами, якими можна ділитися та застосовувати в інших глобальних контекстах.

ПАНОРАМА УКРАЇНИ

«Panorama Nederland» — це перспектива просторового планування Нідерландів у майбутньому, представлена наприкінці 2018 року Нідерландською радою урядових радників (College van Rijksadviseurs, скорочено CRa), розроблена у співпраці з незалежною мережею та аналітичним центром для міського розвитку Vereniging Deltametropool і офісом ландшафту, архітектури та міської стратегії West 8. Метод Panorama був розроблений, щоб проілюструвати, як основні соціальні проблеми сьогодення можуть бути ключем до бажаних структурних покращень у майбутньому. Із «Panorama Nederland» CRa окреслив оптимістичну та привабливу картину майбутнього: уява на водійському сидінні, бажання та амбіції як двигун.

Воркшоп «Панорама України» базуватимуться на методології Panorama: працюючи над спільним баченням майбутнього партисипативним та інклюзивним шляхом, з втіленням у практику відбудови України. Він стане початком проекту «Панорама Україна» - довгострокової програми інтенсивного обміну знаннями та створення досвіду щодо таких комплексних тем реконструкції як:

- Цілісні та стійкі у майбутньому райони
- Стале виробництво енергії
- Кругова економіка
- Стала мобільність
- Відновлювальне землеробство
- Відновлюване управління водними ресурсами та біорізноманіття
- Належне врядування

Метою Панорами є створення основ, підходів і дизайну шляхом дослідження рішень для відбудови. Це метод, який дозволяє нам почати переосмислення та відбудову вже зараз, зберігаючи при цьому довгострокове бачення. Важливо пам'ятати, що відбудова завжди є невід'ємним завданням, у якому взаємопов'язані просторові, соціальні, екологічні та економічні виклики. Однак, щоб зробити все здійсненним, доступним і зрозумілим для всіх, процес відбудови тематично розділений на кілька подій,

які фокусуються на різних взаємопов'язаних темах. Мета полягає в тому, щоб поступово накопичувати знання, прихильність і тривалу співпрацю.

МІЖНАРОДНА АРХІТЕКТУРНА БІЕНАЛЕ В РОТТЕРДАМІ (IABR)

З моменту свого першого видання в 2003 році Міжнародна архітектурна бієнале в Роттердамі (IABR) привертає увагу до цінності дослідження шляхом проектування. IABR вважає, що дисципліни архітектури, ландшафтного дизайну та міського дизайну мають суттєвий, новаторський та об'єднуючий внесок у кардинальні зміни, з якими стикається світ у результаті зміни клімату. Незалежно від того, чи ми говоримо про управління водними ресурсами, енергетичний перехід, потребу в житлі чи постачання продовольства: як у нідерландському контексті, так і в усьому світі, усі ці проблеми мають просторові наслідки.

У цьому плані для IABR є центральним прагнення до здорової та справедливої екосистеми. У контексті довгострокової програми «Панорама України» IABR опікуватиметься координацією проекту разом із партнерами Archiprix International, Ukraine–the Netherlands Urban Network (UNUN), College van Rijksadviseurs (CRa), Vereniging Deltametropool (VDM), Independent School for the City, містом Роттердам, Nieuwe Instituut (NI) та місцевими українськими партнера, такими як ReStart Ukraine.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОДІЮ

Дата: Пн, 27 листопада – пт, 1 грудня 2023

Локація: Keilezaal, Роттердам, Нідерланди

Організатори: International Architecture Biennale Rotterdam (IABR), Archiprix International, Ukraine–the Netherlands Urban Network (UNUN), College van Rijksadviseurs (CRa), Vereniging Deltametropool (VDM), Independent School for the City, муніципалітет Роттердаму, the Nieuwe Instituut (NI), а також місцевих українських партнерів і зацікавлених сторін.

